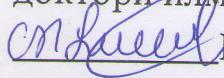

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»
Ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
доктори илмҳои педагогӣ, профессор,

Мирализода А.М.
«25» февраля соли 2022

ХУЛОСАИ
ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ КӮЛОБ БА НОМИ АБУАБДУЛЛОҲИ РӮДАҚӢ

Диссертатсияи Сафарзода Манучехри Начот дар мавзуи «Телевизион – омили ҳамгирии ҷамъиятӣ-сиёсӣ (дар мисоли телевизионҳои вилояти Ҳатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон)» барои дарёftи дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050400 – Рӯзноманигорӣ (6D050401 – Рӯзноманигорӣ) дар кафедраи журналистикаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ анҷом дода шудааст.

Сафарзода Манучехри Начот соли 2000-ум факултети журналистика ва тарҷумонии Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон (ҳоло Донишгоҳи миллии Тоҷикистон)-ро аз рӯйи ихтисоси «журналистика» хатм карда, солҳои 2013-2015 дар шуъбай магистратураи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ таҳсил намудааст. Вай баъди хатми магистратура соли 2015 таҳсилро дар зинаи докторантураи (PhD) идома дода, соли 2018 онро хатм кардааст.

Роҳбари илмӣ – Гулов Сангин Нурович, номзади илми филология, дотсент, мудири кафедраи телевизион ва радиошунавонии факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Мавзуи диссертатсия дар ҷаласаи кафедраи журналистика аз 18.10.2015, суратҷаласаи № 3 ва дар ҷаласаи Шурои олимони Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар таърихи 27.10.2015, суратҷаласаи № 3 тасдиқ шудааст.

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ ба докторанти фалсафа (PhD) Сафарзода Манучехри Начот маълумотнома оид ба супоридани имтиҳонҳои маҷмӯӣ (транскрипт) додааст.

Аз баррасии диссертатсия чунин натиҷагирий карда шуд:

Мавзуи кори таҳқиқии Сафарзода Манучехри Начот мубрам буда, дар он چойгоҳ ва вазифаҳои барномаҳои телевизионӣ, нақши барномаҳои сиёсии телевизионӣ дар ҳаёти сиёсӣ ва иҷтимоии ҷомеа таҳқиқ шудааст.

Шароити имрӯзai демократикунонии ҷомеа, ҷаҳонишавии равандҳои иттилоотӣ фаъолнокии васоити ахбори оммаро хеле такмил додааст. Ҷомеаи муосир, ки меҳоҳад дар бораи рӯйдодҳои рӯз оғоҳӣ дошта бошад, ба баланд бардоштани сатҳи дониши равандҳо, на ба талаботи ҷаҳонӣ, балки ҳамчун ниёзи қалон ба ВАО нигаронида шудааст.

Телевизион, матбуот, радио – воситаҳои таъсирбахши фаъолсозии равандҳои асосии демократия, инчунин ҷалби таваҷҷуҳи аҳолӣ ба муҳокима ва ҳалли мушкилоти рӯзгор ва ташаккули афкори ҷомеа мебошанд. Дар байни воситаҳои ахбори омма, телевизион аз ҷиҳати дастрасӣ ва самаранокӣ маҳсусан муҳим аст. Дар умум, имрӯз тамошои телевизион аз ҷониби ҳамаи қишрҳои ҷомеа ба назар мерасад.

Аммо, то ба имрӯз, нақш, арзиш ва вазифаҳои муассисаҳои телевизиони маҳаллӣ дар системаи ВАО-и Ҷумҳурии Тоҷикистон мавзуи таҳқиқоти маҳсус қарор дода нашудааст. Бояд қайд намуд, ки берун аз таҳқиқоти маҳсус на танҳо ҳусусиятҳои ташаккули жанрҳои журналистикаи телевизионии муассисаҳои телевизионии ғайрихукуматӣ, балки телевизионҳои давлатӣ бо соҳторҳои он низ боқӣ монданд.

Мақсади таҳқиқ – омӯзиши ҳусусиятҳои жанрӣ ва соҳтории барномаҳои телевизиони вилояти Ҳатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон-ҳамчун омили ҳамгирои иҷтимоӣ-сиёсӣ ва омӯзиши стратегияҳои интиқоли иттилоот, ки метавонанд ба равандҳои ҳамгирои сиёсии ҷомеа таъсирбахш бошанд, аз ҷумлаи масоили муҳим маҳсуб ёфта, барои расидан ба ин ҳадафҳои муаллифи диссертатсия дар назди ҳуд ҷунин **вазифаҳо** гузоштааст:

- пешниҳоди маълумоти муҳтасари илмӣ оид ба таърихи телевизиони давлатӣ ва ғайридавлатии минтақавӣ дар Тоҷикистон;
- муайян кардани мавқеи телевизионҳо дар фазои иттилоотии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- муайян кардани функцияҳои ташаккули барномаҳои иттилоотӣ ва таҳлилӣ дар шабакаҳои телевизионӣ;
- асоснок кардани талабот ба пайдоиши муассисаҳои телевизиони маҳаллӣ ва муайян намудани фарқияти онҳо бо телевизиони марказӣ;
- таҳияи тавсияҳои илмӣ оид ба истифодаи мақсадноки жанрҳои телевизионӣ.

Объекти таҳқиқ таъйини нақш ва ҷойгоҳи барномаҳои иҷтимоӣ-сиёсии телевизон дар раванди мураккаби тағиیرпазирии ҷомеа мебошад.

Предмети таҳқиқ муҳтаво ва воситаҳои таъсирбахши сӯҳбати иҷтимоӣ-сиёсӣ дар телевизион мебошад, ки вазифаҳои таъсиррасонӣ ба афкорро тавассути телевизион амалӣ месозад.

Асосҳои назарӣ ва методологии таҳқиқ. Дар кори диссертатсионӣ ба осори назарии муҳакқиқони соҳа, аз ҷумла С.Г. Азарян, Н. Болтс, Р.А. Боретский, И.К. Усмонов, А. Саъдуллоев, А. Нуралиев, Д. Қудус, С. Ҳочазод, М. Ҷӯраева, В. Шарифов, В. Волков, А. Ҷӯраев, С.Н. Гулов, А. Азимов, С. Ҳайдаров, М. Шоҳиён, И. Мирзоев, Р. Абдусалом, Д. Давронов ва дигарон такя шуд.

Навғонии илмии таҳқиқ дар он зоҳир меёбад, ки диссертатсияи мавриди назар аввалин пажуҳиши муқаммал ва бонизом дар шинохти муҳтассот ва вижагиҳои жанрӣ ва соҳтории барномаҳои телевизиони вилояти Ҳатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун омили ҳамгирии иҷтимоӣ-сиёсӣ ва омӯзиши стратегияҳои интиқоли иттилоот мебошад.

Арзиши назарӣ ва амалии таҳқиқ дар он зоҳир мегардад, ки натиҷаҳои таҳқиқро метавонанд рӯзноманигорони телевизион, хусусан, телевизиони минтақавӣ, дар таҷриба ва амалияи ҳамарӯза, омӯзгорон ҳангоми таҳияи барномаҳои нави таълимӣ дар факултети журналистика, ҳангоми ҳондани курсҳои маҳсус оид ба мавзуи баррасишаванда, донишҷӯёну магистрантон зимни навиштани корҳои курсӣ ва рисолаҳои ҳатму магистрӣ ба таври васеъ истифода баранд.

Муҳтавои таҳқиқ ва мундариҷаи асосии диссертатсияи Сафарзода Манучехри Начот дар мақолаҳои зерини муаллиф, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандай Комиссияи олии аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд, инъикос ёфта, рӯйхати онҳо дар зер оварда мешавад:

- [1-М]. Сафарзода, М.Н. Политический дискурс в общественно - политическом аспекте /Текст/ М.Н. Сафарзода // Вестник Таджикского национального университета. Серия филологических наук. – Душанбе, 2016. – № 4/5 (209). – С. 288-290.
- [2-М].Сафарзода, М.Н. Зарфият ва захираҳои дискурси телевизионӣ/Матн/ М.Н. Сафарзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филология. – Душанбе, 2016. – № 4/6 (212). – С. 314-317.
- [3-М].Сафарзода, М.Н. Медиадискурси сиёсӣ дар низоми ВАО / М.Н. Сафарзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филология. – Душанбе, 2017. – № 4/2. – С. 309-312.
- [4-М].Сафарзода, М.Н. Политический медиадискурс – общественно - политический инструмент / М.Н. Сафарзода // Вестник Таджикского национального университета. Серия филологических наук. – Душанбе, 2017. – №4/3. – С. 282-284.
- [5-М].Сафарзода, М.Н. Общественно-интегративный характер телевидения / М.Н. Сафарзода // Вестник Таджикского национального университета. Серия филологических наук. – Душанбе, 2017. – № 4/5. – С. 296-299.
- [6-М].Сафарзода, М.Н. Особенности телевещания на современном этапе развития общества / М.Н. Сафарзода // Вестник Таджикского национального университета. Серия филологических наук. – Душанбе, 2017. – № 4/7. – С. 277-280.
- Аз таҳлилу баррасӣ, мазмуну муҳтаво ва масъалагузориҳои диссертатсия маълум мешавад, ки диссертант ба ҳадафи таҳқиқ ноил шудааст.
- Кафедра рисоларо муҳокима карда, ба хулосаи зерин омад:
1. Диссертатсия аз муқаддима, ду боб, хулоса ва китобнома иборат аст. Таркиби кор ба мақсаду мароми таҳқиқ мувоғиқ аст.
 2. Дар ҷараёни таҳқиқ муайян карда шудааст, ки телевизион ҳамчун як институти маҳсус бо дастрасӣ, самаранокӣ, паҳнои фарогири доираи васеи шунавандагон, муайянкунандай эҷоди самтҳо, ки муносибатҳои сиёсӣ ва ҳусусияти иштироки шаҳрвандонро дар равандҳои сиёсӣ муайян менамояд ва ба рушди ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ мусоидат мекунад, пазируфта шудааст.

3. Дар натицаи таҳқиқ маълум гардидааст, ки раванди ҳамгиromo ҳамчун ҳамоҳангӣ ва муттаҳидсозии гурӯҳҳои гуногуни иҷтимоӣ, синнусолӣ ва миллӣ, азхудкуни рамзҳои гуногуни фарҳангӣ, тавозуни мушкилот ва манфиатҳои шахсӣ ва ҷамъиятӣ муайян мекунад. Дар ростои таъсирбахши телевизион ва эътиомднокии маҳсуси он, ҳисси иштироки тамошобинон дар барномаҳо, натицаи манбаи муассири интегралӣ, рӯйдодҳои иҷтимоию сиёсӣ мебошанд, ки дар онҳо ҳудуди марзӣ аҳамияти аввалиндарача надорад. Муттаҳидсозии иштирокчиёни чунин ҷомеа дар сатҳи маҳаллӣ ба амал намеояд. Онҳо бо ахлоқ, маъно, нуқтаи назар ва тамоюлҳои муайяне пайванданд, ки ба шаклҳои воҳидҳои алоҳида бо дараҷаи баландтари эътиомд ва ҳамдигарфаҳмии ҳама шомиланд.

4. Муайян карда шудааст, ки яке аз вазифаҳои телевизион ва барномаҳои иҷтимоию сиёсӣ иҷрои вазифаҳои ҷудонашаванда, муттаҳид намудани аудиторияи ВАО бо масъалаҳои мавриди таваҷҷӯҳи умум мебошад. Кӯшиши омӯзиши телевизион ва ҳусусиятҳои жанрҳои журналистикаи телевизионӣ ҳамчун омили ҳамгиromoи иҷтимоӣ-сиёсӣ дар мисоли муассисаҳои телевизионии вилояти Ҳатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон, тавассути таҳлили воқеии маводи журналистӣ, барномаҳои муайяни телевизионӣ, ки ҳусусиятҳои хоси ҳудро доранд, барои рушди минбаъда ва роҳҳои ҳалли масъалаҳои мубрами назариявӣ ва амалии ташаккули телевизиони тоҷик мусоидат ҳоҳанд кард.

5. Таҳлили маводи назариявӣ ва таҷрибавӣ дар заминай омӯзиши маҷмуи принсипҳо ва усулҳо дар журналистика, сиёsatшиносӣ ва илмҳои байнисоҳавӣ истифодашаванда, ба мисли ҷомеашиносӣ, психологияи сиёсӣ, муносибатҳои ҷамъиятӣ ва иртиботи сиёсӣ асос ёфтааст. Усулҳои назариявии дар кор истифодашаванда барои ошкор кардани моҳияти падидаҳои омӯхташуда, нишон додани иртибот ва муносибатҳои табиӣ тарҳрезӣ шудаанд. Дар мавриди муайян кардани дурнамои илмии таҳқиқ чунин усулҳои таҳлил, таҷзия, дедуксия ва индуксия истифода шудаанд.

6. Зимни таҳлилу таҳқиқ манбаъҳои илмӣ, методологӣ, стандартӣ, оморӣ, таҳлили назариявии ғояҳо оид ба ин масъала омӯхта шуда, мағҳумҳои бунёдӣ муайян ва консепсияи функсияи ҳамгиromoи телевизион таҳия карда шудааст. Ҳамзамон, натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ ва амалии таҷрибаи телевизионҳои маҳаллӣ, миллӣ ва имконоти

тачрибавии функцияҳои ҳамгироии шабакаҳои телевизионӣ мавриди пажуҳиш қарор дода шудаанд.

Кафедраи журналистикаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ диссертатсияи Сафарзода Манучехри Начотро дар мавзуи «Телевизион – омили ҳамгироии ҷамъиятӣ-сиёсӣ (дар мисоли телевизионҳои вилояти Ҳатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон)» кори анҷомёфтai илмӣ ва муҳимму зарурӣ меҳисобад, ки дар сатҳи баланди илмию таҳқиқӣ таълиф шуда, ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад. Дар ин замона, диссертатсияи мазкур ба зинаҳои баъдӣ ва барои дарёғти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050400 – Рӯзноманигорӣ (6D050401 – Рӯзноманигорӣ) тавсия мешавад.

Хулоса дар ҷаласаи кафедраи журналистикаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ қабул гардид.

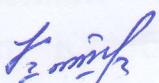
Иштирок дошт: 10 нафар. Натиҷаи овоздихӣ: «тарафдор» – 10 нафар, «зид» – нест, «бетараф» – нест, суратҷаласаи № 2, аз 22.02.2022.

Мудири кафедраи журналистика,
саромӯзгор

Алишери А.

Котиби илмӣ

Курбонова С.

Имзоҳои Алишери А. ва Қурбонова С.-ро

тасдиқ мекунам:

сардори раёсати кадрҳо ва корҳои маҳсуси

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб

ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

23 февраля соли 2022

Амирев Ф.А.